

Orange the World 2022

Geweld tegen vrouwen voorkomen en bestrijden

Wereldwijd krijgt één op de drie vrouwen met fysiek of seksueel geweld te maken in haar levenⁱ. In sommige landen is dit zelfs 70%. In 2017 werden 87.000 vrouwen vermoord, de meesten door een partner of familielid. Geweld tegen vrouwen neemt allerlei vormen aan, van geweld achter de voordeur tot genitale mutilatie, en van straatintimidatie tot moord. Ook in Nederland is geweld tegen vrouwen een ernstig probleem. Uit Europees onderzoek blijkt dat hier 45% van de

vrouwen en meisjes met geweld te maken krijgtⁱⁱ. Eén op de tien Nederlandse vrouwen is ooit in haar leven verkracht, één op de vijf is ooit mishandeld door een (ex)partner en minstens driekwart van de vrouwen en meisjes maakt seksuele intimidatie mee. Met de wereldwijde Orange the World campagne wordt aandacht gevraagd voor de strijd tegen dit geweld.

Preventie: Iedereen kan helpen geweld te voorkomen

In 2022 is het thema van de campagne in Nederland preventie. De nadruk bij de aanpak van geweld ligt vaak op signalering, melding en hulpverlening. Deze zaken zijn van cruciaal belang, maar we moeten ook meer gaan investeren in het voorkomen van geweld door het bij de wortels aan te pakken. Daar kan iedereen aan bijdragen; individuen, professionals, organisaties, bedrijven en overheden. Belangrijk is vooral om niet alleen vrouwen en meisjes, maar nadrukkelijk ook mannen en jongens te betrekken.

Van vrouwenprobleem naar gezamenlijke verantwoordelijkheid

In het verleden werd geweld tegen vrouwen louter gezien als 'vrouwenprobleem', waarbij ook voor de oplossingen gekeken werd naar vrouwen en meisjes; weerbaarheidstrainingen, verkrachtingsfluitjes, niet alleen op straat na donker, let op wat je draagt. Ook de aanpak van geweld achter de voordeur richtte zich met name op vrouwen; zij werden opgevangen in een Blijfthuis, en kregen psychologische hulpverlening, mannen niet. Inmiddels komt er meer aandacht voor de rol van mannen en jongens, in het bestrijden en voorkomen van geweld tegen vrouwen. Geen jongen wordt als dader geboren; hoe kunnen we ervoor zorgen dat zij dat ook niet worden?

Mannen en jongens als medestanders

Het overgrote deel van de daders van geweld tegen vrouwen zijn mannen, maar gelukkig is het overgrote deel van de mannen geen dader. Juist die laatste grote groep mannen en jongens willen we betrekken; mannen die medestander willen zijn om geweld tegen vrouwen te stoppen en zo onderdeel van de oplossing willen zijn. Maar ook vrouwen kunnen actievere medestanders zijn, om te helpen het taboe op praten over geweld te doorbreken.

Actieperspectief: Ik ben #medestander

Tijdens de Orange the World campagne willen we iedereen uitnodigen om onderdeel van de oplossing te worden en zich medestander in de strijd tegen geweld te verklaren. Internationaal zijn er steeds meer initiatieven waar we van kunnen leren om dit op een effectieve manier te doen; door bewustwording, normstelling en concrete actie, waarbij iedereen vanuit zijn of haar eigen rol en functie een bijdrage levert.

Bewustwording

We willen mensen bewust maken van de omvang en gevolgen van geweld tegen vrouwen. Veel mensen zijn zich niet bewust dat geweld tegen vrouwen schrikbarend vaak voorkomt; het is de meest voorkomende vorm van geweld in de wereld. Jaarlijks sterven er meer vrouwen aan geweld door hun partner of familie dan er dodelijke slachtoffers vallen bij alle oorlogen samen. Ook zijn veel mensen, vooral mannen en jongens, zich niet bewust van de verstrekkende gevolgen van bijvoorbeeld seksuele intimidatie op het dagelijks leven van vrouwen, die vanaf hun vroege pubertijd bezig zijn om op allerlei manieren hun veiligheid te beschermen. Zo gaat de helft van de vrouwen na donker niet alleen naar buiten, kijkt 60% vreemde mannen in de openbare ruimte nooit in de ogen, en zijn in het merendeel van de gezinnen de regels voor dochters strikter dan die voor zoons. Vrouwen en meisjes doen dagelijks van alles om zich te wapenen uit angst voor mannen en jongens. De wereld zou voor beiden een mooiere plek zijn als zij elkaar met meer vertrouwen kunnen behandelen.

Normstelling

Om geweld te voorkomen moeten we met z'n allen een duidelijke norm stellen wordt; geweld tegen vrouwen is niet acceptabel. Niet op straat, niet op het werk, niet op de sportclub, niet op school of universiteit, niet in de horeca, niet een religieuze instelling, niet in het openbaar vervoer, niet nergens. Daarbij is het van belang dat juist mannen en jongens zich uitspreken, ook naar elkaar; geweld tegen vrouwen, seksuele intimidatie en seksisme zijn niet stoer en mannelijk. Mannelijkheid kan op allerlei manieren naar keuze ingevuld worden, maar in geen van die manieren mag geweld tegen vrouwen voorkomen.

Actie

Tijdens de Orange the World campagne willen we dit jaar iedereen aanspreken; mannen en vrouwen, jongeren en ouderen, professionals en omstanders, buurtbewoners en burgers, studenten en scholieren, bekende en onbekende Nederlanders; iedereen kan iets doen. Je kunt helpen om het taboe te doorbreken, helpen om de cultuur te veranderen, helpen als je iets ziet gebeuren in je omgeving, helpen om vrouwen en meisjes een veilig gevoel te geven en helpen om aandacht te vragen voor geweld tegen vrouwen en meisjes. Daarom willen we iedere Nederlander vragen om #medestander te worden en het gesprek aan te gaan.

De #medestander pledge

Als we allemaal medestanders zijn, kunnen we samen geweld tegen vrouwen en meisjes de wereld uithelpen. Met het ondertekenen van de medestander pledge geef je aan dat ook jij je wilt inzetten om geweld tegen vrouwen en meisjes te bestrijden, als vrouw of man, als professional of omstander, als vriend, buur of collega. De pledge bestaat uit vijf punten:

in
thuis;

tegen

1. Ik gebruik geen geweld (tegen vrouwen en meisjes)

Dit klinkt als een open deur, en dat is het ook. Maar dit is waar het begint. Hoe meer mensen ervoor kiezen om geen geweld te gebruiken om problemen op te lossen, hoe minder geweld.

2. Ik neem vrouwen en meisjes die geweld melden serieus en steun hen bij het vinden van hulp

Slechts 40% van de vrouwen en meisjes die geweld meemaken meldt dit überhaupt aan iemand. En slechts 10% daarvan meldt bij een officiële instantie die hulp kan bieden. Veel slachtoffers zijn bang niet serieus genomen te worden, of denken dat hun geval niet ernstig genoeg is om hulp te vragen. Ook weten veel vrouwen en meisjes niet waar zij terecht kunnen als zij wel willen melden. Als iedereen zich voorneemt om vrouwen en meisjes serieus te nemen als zij melden slachtoffer te zijn geworden van geweld, zou dit de meldingsbereidheid enorm stimuleren. Op de website www.geweldtegenvrouwenmelden.nl zijn bijna alle meldpunten in Nederland voor verschillende soorten geweld te vinden. Zo kun je iemand doorverwijzen naar de juiste instantie om hulp te krijgen.

3. Ik doe wat ik kan om te zorgen dat vrouwen en meisjes zich veilig kunnen voelen

Iedereen kan iets doen om te zorgen dat vrouwen en meisjes zich veilig kunnen voelen, in de openbare ruimte, in het OV, op het werk, op school of waar dan ook. Bijvoorbeeld door als omstander in te grijpen als ze zien dat iemand lastiggevallen wordt, door als man niet vlak achter een vrouw te lopen in het donker, door er iets van te zeggen als er seksistische opmerkingen worden gemaakt op de werkvloer, door te vragen of een vrouw of meisje hulp wil als je het gevoel krijgt dat ze zich niet veilig voelt. Een klein gebaar kan al veel verschil maken.

4. Ik draag bij aan het doorbreken van het taboe rond praten over geweld tegen vrouwen

Eén van de belangrijkste barrières voor het bestrijden van geweld tegen vrouwen en meisjes is het taboe dat nog altijd rust op het praten hierover. Slachtoffers houden zich daardoor stil, omstanders zijn zich daardoor niet bewust van de omvang van het probleem en daders komen gemakkelijk weg met intimidatie of geweld. De reacties op de #MeToo beweging waren exemplarisch; veel mensen, vooral mannen, waren verbijsterd hoeveel vrouwen in hun naaste omgeving ook seksuele intimidatie of geweld hadden meegemaakt. Dat is niet zo vreemd als je weet dat dit één op de drie vrouwen overkomt, maar de bewustwording over deze schrikbarende cijfers is nog altijd heel laag. Het taboe doorbreken helpt zowel slachtoffers om te praten over wat zij meemaken, als omstanders om iets te zeggen van intimidatie of geweld, en bij het creëren van een veilige situatie voor vrouwen en meisjes.

5. Ik spreek mensen in mijn omgeving aan op grensoverschrijdend gedrag

De voedingsbodem van geweld tegen vrouwen is grensoverschrijdend gedrag dat vrouwen en meisjes objectificeert en zo de drempel tot geweld tegen hen verlaagt. Kleedkamergrappen, studentenhumor, seksueel getinte opmerkingen op het werk, maar ook machtsongelijkheid, seksualisering van jonge meiden door kledingvoorschriften, slutshaming, macho-gedrag om andere mannen te imponeren en andere vormen van genderongelijk en grensoverschrijdend gedrag dragen hieraan bij. Geweld tegen vrouwen zou een hoge uitzondering zijn als met name mannen elkaar stelselmatig zouden

aanspreken op zulk gedrag, zeker als ze een voorbeeldfunctie of leidende functie hebben. En vergeet de ouders van zoons niet; geen jongetje wordt als dader geboren, en als ouder kun je eraan bijdragen dat jouw jongetje dat ook nooit wordt. Het is het laatste, maar misschien het belangrijkste punt van de pledge om #medestander te zijn in de strijd tegen geweld tegen vrouwen en meisjes.

Mensen die de pledge ondertekenen kunnen op de vijf punten klikken, en krijgen dan meer uitleg en doorverwijzingen om verder te lezen.

Meer doen?

Iedere gemeente, provincie, bedrijf, horecaonderneming, organisatie, sportclub, onderwijsinstantie, mediaorganisatie, religieuze instantie, of welke organisatie dan ook, kan een verschil maken door zich in te zetten. Er zijn diverse mogelijkheden om deel te nemen aan trainingen en campagnes in Nederland, zodat alle #medestanders weten wat ze moeten doen om de wereld een veiligere plek te maken voor vrouwen en meisjes. Op de website www.orangetheworld.nl zullen toolkits voor diverse soorten organisaties verschijnen, waarmee zij actie kunnen ondernemen om onderdeel te worden van de strijd tegen geweld tegen vrouwen en meisjes.

Voor meer informatie over bovenstaande opties, kijk op www.orangetheworld.nl, mail naar orange@unwomen.nl of bel met Marije Cornelissen (campagnecoördinator namens UN Women Nederland) tel. 06- 2632 0329.

ⁱ <https://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/9789241564625/en/>

ⁱⁱ <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>